

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De natiuitate Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

catholica. ca. Firmiter. Serto in fide req/ rit stabilitas. vtriusq; hō facile nō relinquat fidē suā. **Thobie. ij.** Vitam illam expectamus quā de daturus est bis. q̄ fidem suaz nūq̄ mutant ab eo. Unde valde reprehensibiles sunt q̄ videntes aliquē hereticū magne abstinentie vel hūilitatē exterioris. credunt. ppter h̄ q̄ sit sane fidei. z relinquit fidem suā in qua longo tpe vixerūt z parentes sui mortui sunt. **Contra tales dicit Eccl̄i. xij.** Qui cito credit leuis est corde. Hos ergo fr̄es k̄m̄i studeam⁹ vt fidem sanā habeamus z habitā custodiam⁹. vt tandem oculo ad oculum quod credim⁹ videre mereamur dominū nostrū ihesum xp̄m. **Ad nō bis. zc.**

De natiuitate Christi. I. Sermo. VII

Meperit filium suū **primogenitū** **Luce. ij.** In sbis istis tria describuntur. Primo modus dei in mūdo apparentis z in mundū veniētis. q̄ virgo eū mūdo ondit. cū dicit. **Peperit** Secūdo describitur persone dignitas et virgine nācentis. cum dicit. filii suū. Tertio subiungit virginis parietis integritas. q̄a primogenitum.

De primo scz de modo apparentis xpi huic mundo tangit cū dicit. **Peperit.** tria sunt videnda h. Primo q̄re nō p aliū modū q̄ p istū de voluit mūdo apparere. scz p partum virginis. Secūdo q̄re nō aliter q̄ p partū vrgis. Tertio q̄lis iste fuit partus. aut quōo possibilis. **De pmo q̄re nō p aliū modū** deus voluit huic mūdo apparere. Est sciendū q̄ licz aliter deus potuisset hoīem reparare. nullus tamen modus fuit ita congru⁹ sic modus incarnationis q̄ erat pueniens reparatiōi et repabili z repatori. Nam sicut de omnia fecerat potenter sapienter z benigniter. ita debuit reparare potētia sapia z benignitate. Potentia q̄ apparuit in p̄iūctiōe summe diſtantiū in vnā psonā. sapia in p̄iūctiōe p̄mi scz sbi dei. z vltimi scz hūane nāte beniuolētia. in p̄iūctiōe scz serui z dñi. Et ita fuit p̄gruū z pueniens deū incarnari q̄ntū ad reparatōem. Secūdo q̄ntū ad reparatōem fuit pueniens. qz cū ex petō p̄mi hoīs hō cecidisset a potētia sapia z beniuolētia. in infirmitate ignorantia z malignitate. fact⁹ fuit carnalis aialis z sensualis. z sic incēpt⁹ ad p̄itatem cognoscendā. sicut imitandā. bonitatem diligendā. decuit vt h̄ fieret p deū. in q̄ bectria pfecte sunt. potentia sapia z bonitas. Tertio q̄ ad reparabile p̄gruū fuit. q̄a hō nō pfecte potuit reparari nisi recuperasset mentis innocentia z suā excellentia qua soli deo suberat. hoc autē nō potuit fieri nisi p deū q̄ cū sit excellentissim⁹. sua hūilitate potuit h̄ facere. z nō aliter. quia hūilitas cuiuscūq; hoīs nō fuit ad h̄ sufficiens vt cōpensaret supbie p̄mi pentis. p quas p̄didit excellentia. Et ideo quantū ad reparabile scz ad hoies pueniens fuit deū incarnari. z per psequens per partū venire in mundum. Nam si aliter recuperasset magis p violentiam q̄ iusticiam videretur fecisse.

De secūdo quare nō aliter q̄ p partum vrginis. Rñdeo q̄ h̄ ppter pfectōez vniuersi. Nam triplex fuit generatio in mūdo. Prima sine patre z matre. vt **Adē.** Secūda de patre sine matre. vt **Luce.** Tertia de patre et matre. vt **infa.** Quarta autē nondū fuit. scz ex matre sine patre. At ideo ne q̄s putasset deū istā vltimā facere nō posse ad ostendendam op̄ sue potentie voluit xp̄m incarnari de vrgie. vt esset genit⁹ et matre sine patre in terris. **Ad ad Gal. iij.** Vnde deus filii suū natū ex muliere. scz sola. Et ista est illa q̄ra generatio **Abrahe** pmissa. p quā erat ad gratiam redeundū. **Gen. xv.** De tertio quōo ille partus fuit possibilis. Rñdeo q̄ valde possibilis. Nam et si de⁹ potuisset de lapidib⁹ suscitare filios **Abrahe** **Luce. iij.** multo magis potuit pducere hominem de homine solo. Secūdo nō solū fuit possibile deo scz etiā cōueniens. Sic enī **Eua** creata fuit de viro sine femina. ita filius dei debuit creari de femina sine viro. Itē possibile fuit h̄ facere deo q̄d pcessit nāte. **Nā filia** videm⁹ i **naſalib⁹.** **Sol** ei intrat p vitē. igniculus p cristallum. flos p herbā. sbū p aurē. cogitatio p cor. inuit⁹ p oculū. ignis p rubū. **Exo. iij.** Ad maiore p̄fusione iudeoz in q̄redū ē quōo virga **aaron** arida floruit. **Nūc. xvij.** Aut vellus **gedeonis** maduit **Judic. vij.** Aut p portā clausā **ezechiel** p̄nceps trāsijt. **Ezech. xlviij.** Aut quōo **mustela** ore cōcipit et aure parit. **Cultur** z ap̄is **ymis** sine cōmittōe **maſca** li generat. Si q̄ creaturis h̄ de⁹ pcessit. multo magis filio suo h̄ tribuit. **Unde canim⁹.** **Talis** decet part⁹ deū.

De nativitate christi

Dixi secundo quō in hīs premillis de scribit p̄sone ex h̄gīe nascēt dignitas quia filiū suū. ymo etiā filiū dei. Sic em̄ dicitur est h̄gīni p̄ angelū. **Do** em̄ nascet ex te sc̄m̄ vocabit filiū dei. **Convenit** at̄ magis filio dei incarnari q̄ p̄i vel sp̄i sc̄to. **Primo** qz magis p̄venit filiū supplicari p̄i q̄ aliā p̄sonā. **Secundo** qz p̄mi p̄ntes i filiū peccaverūt. et sapientiā p̄cipiscēdo. **Tertio** qz filiū dei est mediāns int̄ p̄m̄ et sp̄m̄ sc̄to. iō debuit eē mediātor n̄r. Nullū ei decet magis reduce re boīez ad p̄formitātē dei p̄iis q̄ illū qui est h̄gī filius. **Et** iō nullum magis decuit. **Quarto** quia p̄venit m̄ritū q̄ est ab alio q̄ q̄ a nullo. **Et** ideo p̄i nō est missus. sp̄s at̄ sanctus nō debuit mitti. qz p̄venitū est ut filiū dei esset filiū in celo et in terra. ne de p̄taret h̄ie duos filios. **Quinto** ut ostenderet de p̄i q̄ nihil esset ita carū qd̄ nollet dare nobis. ex quo v̄nigenitum dedit nobis. **Unde** Joh. iij. Sic deus dilexit m̄/ dū vt filiū suū v̄nigenitū daret. **Sexto** ut digna fieret et sup̄flūes recōp̄satio deo. nō solum equalis p̄tō s̄z etiā maior in inf̄nitū. **Septimo** ut accederet h̄m̄anū des̄deriū ad se diligendū. **Item** filiū dei ex magna charitate incarnatū est ad h̄ vt accēderet cor dā n̄ra. **Juxta** illud B̄gnē veni mitte re in terrā. **Et** qz de p̄i totā dilectōz posu ite in filiū. iō vt ostendat hō inexcusabilē a dilectōe dei. ecce de p̄i misit eū portāre ignē q̄si inf̄nitū q̄ sufficiens est accēdere totū m̄dū. **Sic** at̄ fuit x̄ps verus filius dei. ita et filiū vir ginis. **Et** iō dicit h̄. Emitte filiū suū. i. ex ip̄a Maria genitū. nō solū localit̄ vt **Arrius** fuit. **Uñ** i simbolo. **Nat̄** ex Maria & gine. **Ex** materia h̄gīe soli. **Ex** q̄ p̄z. qz totā materiā p̄ corpe sc̄z x̄pi formādo m̄stra vit. qd̄ nō faciūt alie mulieres. **Uñ** ipse p̄t filio suo impare. cū ab ea habeat omnia fm̄ carnē. **Sz** di. cū dicim̄ qz x̄ps est p̄cept̄ de sp̄i sc̄to. quō est ḡ de sola h̄gīe. **Math. j.** Inuēta est i vtero h̄m̄is d̄ sp̄i sc̄to. **Et** Lu. j. Sp̄i sc̄ti sup̄uenit i te R̄nsio. **verē** ē. nō m̄ de suba sp̄i sc̄ti. s̄z bene op̄atiōe sp̄i sc̄ti formatū est corpe x̄pi. Quia sp̄i sc̄to op̄erāte diuina ē qd̄a porciō carnis purissima in h̄gīe ab alia carne p̄ceptōz x̄pi. **Et** ita tibi notat de sp̄i sc̄to cam efficiētē nō materialē. **Hoc** at̄ iō attribuit sp̄i sc̄to sp̄ialit̄. **licz** etiā tota trinitas op̄ata sit ad p̄ceptōez

x̄pi. qz charitas q̄ attribuit sp̄i sc̄to fecit deum incarnari. **Unde** sp̄i sc̄to nō potest dici pater x̄pi.

Dixi tertio qz in h̄p. describit h̄gīe parientis integritas. cū d̄r Primogenitū. **Pro** q̄ sciēdūz qz fuerit qd̄a hereticū q̄ dicebāt Mariā alios filios habuisse post x̄pm. iō qz h̄ d̄r p̄mo genitū. **Ad** h̄ r̄ndet qz x̄ps d̄r p̄mogenitus p̄ abnegatōez p̄oris et posterioris filii. **Non** ḡ dicit p̄mogenitū qz post eū fuissent alij. s̄z qz voluit marie p̄bere testimoniū h̄gīni de tpe ante p̄tū. **De** q̄ magis potuerat dubitari. **Uñ** d̄r p̄mogenitū ante quē nullus p̄quem nullus. **Uel** p̄mogenitū qz a p̄re genitū ab eterno. **Ja. iij.** Generatōem ei q̄s enarrabit. **Uel** qz ipse fuit p̄m̄ sine p̄tō. **j. Petri. ij.** Qui p̄tū nō fecit. **Uel** qz nouo mō genitū. **Hiere. xxxi.** Nouū creauit d̄ns sup̄ terram femia circū dabit v̄z. **Est** at̄ sciēdū qz i nativitate istū p̄mogenitū m̄lta mira et inaudita facta sūt. et ideo d̄r p̄mogenitū. q̄i nō h̄m̄s secundū in talibz. **Primo** qz h̄go p̄cepit eū p̄fecte corpe et aia. **Secundo** qz m̄i et h̄go fuit. **Tertio** qz deū et boīez genuit. **Quarto** qz sine dolore genuit. **Apparuerūt** at̄ tūc alia in celo et in terra q̄ia nūq̄ fuerunt. **Primo** in celo. qz apparuerūt angeli in magna luce et in multitudie maria. **Luc. ij.** Subito facta ē m̄lritudo militie celest̄. **Et** h̄ fuit i signū p̄t̄s x̄pi nati. q̄ h̄bat m̄ltros angelos. **Luc. xxij.** Possum rogare p̄m̄ et exhibebit mibi p̄i q̄s duodeci legiōes angeloz. **Et** etiā i signū qz x̄ps venit illuminare m̄dū vel tenebras m̄di. **Secundo** i aere apparuerūt tres soles qui tunc paulatim in vnum conuenerunt. **Ibi** etiam apparuit quasi circulus aureus circa solem. **Ad** designandum qz in Christo conuenerunt caro et deitas. **Tertio** apparuit Octauiano impatori pulcra domina cū puero. in signum qz imperium romanoz debuit cessare dari christo. **Quarto** qz templū pacis rome corruit. de quo fuit p̄p̄erātū p̄ quandā deam qz staret quos h̄go pareret. in signū destructionis ydolatrie. **Quinto** qz oēs sodomite eadē nocte mortui sūt. i signū puritatis nativitate x̄pi. **Sexta** qz rome fuit taberna in q̄ milites emeriti reficiebant. de qua fluxit fons olei in tyberim. in signum pietatis et misericordie. que debuit omnibus copiose fluere. **re. 76.**

De natiuitate Christi. II
Sermo. VIII

Inuenietis infan-

tem panis inuolutū et postum in p̄sep̄io. *Luce. ij. Si p̄siderare de-
bite uellem⁹ fr̄es om̄ia opa diuina in seip-
sis. eaqz rōnis oculo subtilius intueri abs
dubio inuenirem⁹ nō solum ea facta nobis
uilit̄er s; etiā mirabiliter. Dicit em̄ Aug⁹.
q; subducta et amota uilitate reruz creata/
rū homo facile inuenit mirabile uirtutē di-
uinā in ip̄is. Et q; p̄z q; sic in creaturis ita
in p̄ibz sp̄is inueniunt mirabilia tempa et
momenta. Inter q; multū mirabile est sp̄s
diei natiuitatis xp̄i. de q; d̄r. *Hec dies quaz
facit dñs. Sup̄ q; dicit Cassiodor⁹. q; licet
dñs deus cunctos dies creauit. singulari-
ter tñ hanc fecisse d̄r q; p̄ xp̄i dñi natiuitate
fact⁹ est. in q; merito exultare et letari cōue-
nit. qm̄ in eo dyabolus vim p̄didit et mun-
dus salutem accepit. Hec ille. In signum
cuius angeli hodie huius diei dignitatem
declaratēs plura noua et seculis inaudita
fecisse legunt. Nam p̄mo in multa societa-
te apparuerūt. Secundo dulciter cantauē-
runt. Tertio noua desideria attulerunt.
Quarto nos de salutis n̄re reparatōe cer-
tificauerūt. dicentes pastoribz. Inuenietis
infantem panis inuolutū. In q; uerbis
tria tangunt. Primo angelus certificat ge-
nus humanū de expectatiōe desiderabili.
cū dicit. Inuenietis. Secōdo p̄ponit et per-
hibet deū hūanātū in uestitu et habitu mi-
rabili. q; inuenietis infantē panis inuolutū
et. Tertio asscurat de loco determinato et
humili. quia positum in p̄sep̄io.**

De primo sciendum

q; licet multa desiderabilia fuerunt generi
hūano ab initio lapsus sui. p̄posita *Iuxta
illud ps. Multipliciter tibi caro mea. Nā
fm̄ diuersitate defectuū diuersimode desi-
derabant p̄solari. Sic em̄ dicit Aug⁹. ibi
d̄r. Nō fm̄ diuersos defectus corpis et aie
diuersimode desiderabat p̄solari. tñ inter
oia desiderabilia mai⁹ fuit incarnatio xp̄i.
q; habita oia pariter cū illa generi hūano
uenerit. Cū illud Sap. vij. Uenerit mihi
oia bona pariter cū illa. Et ideo sancti pa-
tres licet multis p̄solationibz diuinis con-*

solabant et uisitabant. tamen in compara-
tione natiuitatis christi om̄ia pro nichilo
reputabantur. *Iuxta illud Job. ii. Dies
mei uelociorēs fuerūt cursore. fugierunt et
non uiderūt bonū. Quod Greg. tractans
nono libro Moralium dicit. Q; licet q; crea-
uit deus oia bona sunt. Sc̄n. j. tamen ille q;
creauit hec p̄ncipale et summū bonum est.
qui cum habet omnia alia pro nichilo habē-
tur. Et quibz infero q; natiuitas xp̄i ē do-
num maxime charitatis et pietatis diuine
Istud p̄z q; p̄tinet oia bona secū. in cuius
compatōe cetera bona p̄ nichilo reputant.
ut dictū est. Et q; p̄sequitur infero q; h; d̄r
magna et multa signa dilectōnis erga ho-
minē liberaliter ostendit. q; em̄ nob̄ dedit fi-
liū quō nō oia secum donauit. *Nullū tñ
tantā grām exhibuit sicut in natiuitate fi-
lij sui. Istud p̄z p̄ h. quia alibi creaturas i
p̄solationē dabat. que in se finite p̄solutio-
nis sunt. hodie autē dedit donū q; mar⁹ co-
gitari nō p̄t. Dicit ē q; ap̄l's appellat nimīā
caritatē *Eph. ij. Propter nimīā inq̄t charita-
tē q; dilexit nos etc. Secōdo p̄ncipalit̄ infero
q; h; multa dona data sint sc̄tis p̄ibz ab ini-
cio mūdi in ueteri testam̄to. tñ istō ē maius
qd̄ datū est in noua lege xp̄ianis. Istud p̄z
q; illi habuerūt tñ p̄missa. nos autem ex-
hibita. Illi in spe. nos i re. Cū *Rūe. xxiij.
dixit Balaam. Videbo eum sed nō modo
Et saluator *Luce. x. Multi reges et p̄p̄be-
te uoluerūt h; uidere et non uiderūt. Et q;
infero q; hoies huius sp̄is plus obligant
deo ad seruiendū q̄ illi ueteris legi. Patet
h. quia deū et creatore suum habent in car-
ne. p̄pria. et sic familiarē. Cū tenentur cor-
pora eoz plus et magis in sanctitate et iusti-
cia suare q̄ illi. In signū h; oēs sodomite
nocte natiuitatis xp̄i subito perierūt. Ad
significandū fm̄ Aug⁹. q; de⁹ uoluit huma-
nā naturam de cetero in magna bonestate
p̄suare. *Q; si dictū fuisset antiq̄s. Inueni-
etis infantē. Quantū putas fuissent gau-
si. si eis dictū fuisset tñ expecta h; modicū.
Ista. xxvij. Nobis autē d̄r. Querite et inue-
nietis Et in h; apparet magna xp̄ianoz grā
q; deū habent qd̄ amodo ad planū. Quia
d̄r *Mat. vij. et Lu. xj. Qui q̄rit inuenit et
pulsanti aperiet. S; dices. Cū est q;
sc̄ti p̄res nō potuerit mereri incarnationē
xp̄i. Rūdeo fm̄ *Tho. sup. iij. finiaz. dist. iij.
q. ij. ar. j. et tribus. Primo. quia meritum********

De natiuitate christi

In hoie nō se exēdit ad totā nāfam hūanā sed incarnatio ē medicamētū totū generis hūani. q̄ nō potuit ab aliq̄ hoie puro mereri. **Sēdo** qz incarnatio q̄dāmodo est p̄ncipiū merendi. igit̄ nō p̄t cadere sub merito. qz oīa merita habēt efficacīā a xp̄o. **Tertio** qz meritū hūanū nō exēdit se vltra p̄ditiōnē hūanā. q̄ in h̄ p̄sistit. vt aliq̄s mereat aliquā diuine bonitat̄ p̄cipatōez s̄z qz tota plenitudo deitat̄ habitet in hoie. h̄ ecce dicit̄ p̄ditōez hūanā z omne meritū hūanum. q̄ nullo mō p̄t cadere sub merito. **Ex q̄ p̄t** qz incarnatio est opus solū misericōdie z gr̄e diuine. **Un̄ ad 1^{am} p̄t.** Apparuit gr̄a saluatoris n̄ri. non ex opibz iusticie q̄ fecim̄ zc. **Unde Thomas sup. iij. dist. i. q. j.** Decuit vt xp̄s nō p̄s incarnaret q̄s eo tpe q̄ factū ē. **Primo.** vt defectū suū agnouisset p̄mo i cognitiōne. z h̄ tpe leḡs nate. **Sēdo** in frute. z h̄ tpe leḡs septe. **Unde ista duo fuerāt q̄si p̄paratio ad incarnatiōem.**

Dixi secundo qz in h̄bis p̄missis angel⁹ p̄ponit deū hūanātū in habitu mirabili. qz p̄ infantē p̄n̄tis inuolutū. Vere magnū et mirabile op⁹ incarnatiōis diuine tā ex p̄te generat̄s q̄s genit̄s q̄s etiā ex p̄te modi generat̄di. **Primo** ex p̄te generat̄s. Hā mirabile fuit qz mulier sine viro p̄cepit. qz p̄cipēs p̄go māstr. qz in p̄tu clausa p̄māstr. qz pariendo dolore nō sensit. z qz m̄r z filia sil fuit. **Dec** est pora quā vidit. **Ezechiel** p̄petuo clausam. quam nemo p̄trāsuit nisi solus deus. **Sēdo** ex p̄te genit̄s. qz vt dicit̄ **Bern̄.** Eternū. antiquū. z nouū iūcta sūt. **Eternū** qz p̄sona filij. **Antiquū** qz caro ab Adam. **Et nouū** qz aīa. **Itē** p̄iūcta sūt mirabilē de⁹ z h̄o. m̄r z p̄go. fides z cor hūanū ibi summa maiestas hūanata humiliata est. virtus infirmata. immēstas breuiata. sapiētia muta facta z eternitas iniūctata. **Un̄ Isa. ix. dicit̄.** **Vocabit̄ admirabilis de⁹ fort̄s.** **Tertio** ex p̄te modi generat̄di. **Eius** em̄ p̄tus fuit sup̄ra naturā. qz p̄go p̄cepit. **Sup̄ rōnez.** q̄a deū genuit. **Sup̄ hūanā p̄ditōez.** qz sine dolore p̄cepit z pepit. **Sup̄ p̄suetudinē.** qz de p̄suetudinē p̄cepit. z sic q̄rtū modū mirabile p̄ducēdi hoiez oñdit. **Prim⁹** ei fuit sine viro z semia vt **Adā** **Sēdo** de viro sine semia. vt **Eua.** **Tertius** ex viro z semia. vt cōiter. **Quart⁹** de semia sine viro vt **p̄ps.** **Quo** ad h̄ dicit̄ **Tho.** in q̄dlibet. qz natiuitas xp̄i est

de p̄fectōe accidētali mūdi. qz iste mod⁹ nō dū fuit p̄ducēdi hoiez. **Et** his infero qz in natiuitate christi plura q̄s alibi in aliquo opere xp̄i p̄currunt mirabilia z vtilia. **Primo** qz de⁹ abscondit⁹ a seō fuit visibil⁹ mōdo. **Ad** qd significādū nar⁹ ē i domo ap̄ta sine hostio. **Un̄ dicit̄ ē Inueniet̄.** qd tñ p̄s n̄ fuit **Isa. xlv.** Vere tu es de⁹ abscondit⁹. **Job xxxvi.** Ecce de⁹ magn⁹ vincēs scīaz nostrā. **Sēdo** mirabile. qz de⁹ alt⁹ inclinat⁹ ē z reposit⁹ in p̄sepio. **Un̄ p̄t qz facile iuenit̄. ps.** Inclina celos tuos z descēde. **Tertū** mirabile. qz de⁹ magn⁹ fact⁹ est p̄t vt laudari possit a nob. **ps.** Magn⁹ dñs z laudabilis nimis. **Quartū** mirabile. qz de⁹ fort̄s sic ab hoie inuolut⁹. vt secure ad eū accedam⁹ tā q̄s ligat⁹z manibz z pedibz. **Prius** dicebat **pp̄ba.** **A** fortitudine man⁹ tue ego defeci. **hodie** p̄o dicit̄. **Venite** ad me oēs. **Quintū** mirabile. qz de⁹ nimis faciū dicit̄ cui n̄ potuit hō r̄ndere vñū p̄ mille fact⁹ ē q̄i mut⁹. **Un̄ dicit̄.** **Inueniet̄** infantē. q̄i n̄ fantē. p̄pone q̄s eū q̄cqd vis z nō r̄ndebit tibi. **Sextū** mirabile. qz de⁹ iracū dicit̄ fact⁹ ē māstr. **Pri⁹** dicebat in **ps.** **Quis** nouit̄ p̄tātē tre tue. **hodie** dicit̄. **Dat. xi.** **Discite** a me qz m̄r sū. **Et** his infero qz natiuitas xp̄i ē op⁹ mirabile non tñ sūme curiositate s̄z etiā vtilitate. p̄t qz oīa q̄ ibi facta sunt ad nr̄am vtilitatē facta sunt. vt supra.

Dixi tertio qz in h̄ p̄. angel⁹ assecurat homiez de loco determinato z hūilī natiuitas xp̄i. cū dicit̄ **Positū** i p̄sepio. **Magna** hūilitas inter duo aīalia iacere. in duro p̄sepio. in domo cōmuni. q̄ oīa voluit facere ad ostendēdū suā humilitatem. z ad p̄cinnendam seculi superbā z vanitatem. **Sicut** em̄ p̄mus homo amisit honores diuinitas et delicias p̄ viam per quam nunquā potuit acquirere. quia honores per superbiam. diuinitas per auariciam. delicias per luxuriam voluit adipisci. **Ita** econtra christus venit in mūdum triplici via cōtraria. sc̄z paupertatis cōtra mūdū. hūilitas cōtra dyabolū. asperitatis cōtra carnē. **Propter** qd de eo dicit̄ **Debr. r.** **Et** inīciāuit nob viā nouā. **Et** q̄ infero finali⁹ ter qz natiuitas xp̄i fuit opus desiderabile expectantibz. sicut deductum est in primo membro. **Sēdo** infero qz non solum est opus desiderabile expectantibus. sed etiā mirabile p̄p̄lātibz. **Patet** ex sēdo mēbro.

Tertio infero q̄ nō solū est desiderabile et mirabile. sed etiā insup̄ est opus imitabile proficere volentibz. Nam datū est in exemplū omnibz statibz. Unde q̄ volūt mundum premere. honores abjicere. carnem subijcere xp̄m intueant. Omnia enim circa eū sunt humilima. Nam ad p̄fessionem superbie n̄se voluit nasci et modica gente. in modica ciuitate. ex paup̄cula matre. in vili tugurio. in pannis rudibus. in duro presepio. in cōmuni diuersorio. Unde Auḡ. dicit q̄ exq̄ homines diuitias appetebant. idō paup̄ esse voluit. honoribz inhiabant. ret noluit fieri. mala omnia fugiebant. ideo omnia mala sustinuit. Ex his patet q̄ volens esse particeps gaudij p̄itis tria debet habere p̄cipua quibz poterit xp̄m inuenire. Primo vt sit paruus et humilis in sua re-putatōe. Hoc significat infans inuentus. Secōdo vt sit paup̄ et contemptor secularis vanitatis. Hoc significat inuolutio pannoꝝ. Tertio q̄ sit vite tempate et p̄ deo patiens aspera. Hoc significat in presepio positus. Et quo patet q̄ triplices hoies excludunt a p̄senti solēnitare. Primo sup̄bi et inflati d̄ se p̄sumētes. Secōdo diuites auari infatigabiles de pecunijs cogitātes. Tertio delicati et luxuriosi voluptatibz vacantes. Quē tria nos abijcētes p̄trū p̄dicis insista mus. quatenus xp̄m hodie natū inuenire increamur. zc.

De natiuitate Christi. III

Sermo. IX

Verbū caro factū

Est. Joh. i. Si p̄siderem⁹ fratres charissimi p̄sentis solēnitatis beneficicia nobis a deo exhibita. nō solum ad gratiarū actiones p̄tantis beneficijs assurgere. sed etiā tam miram q̄ mirabile bonitatem nobis misericorditer ostēsam admirari atq̄ stupere ouenit. Viro nāq̄ mō sed gratioſo pietat̄ affectu tota sancta trinitas incarnatōez filij dei z eterni p̄bi ordinauit p̄ q̄d bonitatem suā immēsam nob̄ cōmunicauit et ab eterno mortis interitu q̄ suim⁹ addicti tā sapiēter q̄ clemēter p̄suauit z liberauit. sicut lat̄ deducit Bern̄. li. d̄ amore dei. ca. xij. dices in hec v̄ba. Cū bonitas diuina multis infinitis bonis abundaret. z offerret ea omnibz. nec esset q̄ reciperet vel sciret recipe vel doceret recipe. nec q̄ illuc

posset ascendere vbi dona hec distribuit qui huc posset deferre. Opus em̄ erat mediator inter nos et deū. p̄ quē nostra bona opera appropinquarent deo. z bona dei nobis. Inuit ergo consiliū tota trinitas. cōsiliū illud de quo p̄pha dicit. Consiliū antiquū verū fiat. Videbat quippe deus quantū ad hominē omnia cōfusa. omnia turbata. nichil stare in loco suo. nihil p̄cedere ordine suo. Videbat hominem in regione dissimilitudinis tam longe vt p̄ se nec posset nec sciret redire. Angelus em̄ p̄sumebat similitudinē dei dices. Domam sedem meā ad aquilonem z ero similis altissimo. Domo similiter deus esse voluit cui p̄sua sum erat esse sicut dii. Ergo ne inquit d̄ filius me⁹ splēdor glorie mee z figura substantie mee in ip̄a mei similitudine tot habebit et pares z socios. Precipit⁹ ē vt et q̄ tam homo q̄ angelus. Videns ymago dei filius angelū z hominē q̄ facti erant ad ymaginez (non tū q̄ ip̄a ymago dei essent) p̄ inordinatū ymaginez z similitudinis ei⁹ appetitū perisse. heu inquit sola muleria caret inuidia. sed subueniendū est ei cui subuenire nō p̄hibet iusticia. Exhibeo igit̄ me homini hominē despectū et nouissimū v̄rorū. virū doloꝝ z scientē infirmitatē. et vt zelet et immitat in me humilitatē per quā pueniat ad gloriā. Hec Bern̄. Ex quibus verbis colligitur breuiter q̄ incarnatio v̄bi hodie facta nobis. maxime grām pietatis ostendit in eo q̄ dictū est. Cum homo ex se nō haberet recuperatōis remedium. dei filius homo factus. eius ruine compariens ip̄m recōciliauit. Unde p̄ter h̄ v̄bz illō diuine mēt̄ a seculo absconditū nobis factū est caro visibilis vt mediū ille faceret inter deū z hoies; more boni mediatoris et p̄sonam induit z actu factus est hō. Circa materiā sermonis de generatōe verbi diuini insistentes. triplicē p̄sideratōem obſeruabim⁹ xp̄i fidelibz. p̄futurā. altiorē doctōribz reliq̄ntes. Nō alia sapiētes s̄ hūilibz p̄sentētes. ne q̄d absit tāq̄ reuerarij p̄seruatores opprimamur a gl̄ia. Generatōz illā diuini p̄bi in natura diuina q̄s enarrabit. Nā z si licet scire q̄z dei filius de deo p̄re natus sit non tū licet scire modū quō natus sit. Credi p̄ illa generatio. inq̄ri non p̄r. Inq̄t Ambrosi⁹ in li. 5 gentiles. Ad sp̄ale igit̄ generatōz p̄bi d̄i hodie factāz p̄tētes. alia p̄sentētes

De natiuitate chrisi

Primo videam? generatōis hui? ubi neces-
sitate. Secōdo et generatōe collatā vilitatē
Tertio generatōis modū et q̄titatē p̄ scrip-
turā significatā. Quia describit tria euan-
gelii hodiernū. Nam necessitatē ostendit
cum dicit. Erat lux p̄ a rē. Utilitatem cum
dicit. In p̄ria venit. Hodum et qualita-
tem cum subdit. Et verbū caro factū est.

Circa primū sciendū

q̄ verbū diuinū intelligit? q̄rue filius dei
Primo. quia sicut verbū de solo corde p̄-
cedit. et p̄ ip̄m sapientia cordis innotescit.
sic p̄ filiū dei patris claritas declaratur. scz
potentia sapientia et bonitas. Sed di-
ceres. tamen hoc etia? sp̄s sancti facit. Re-
spondeo q̄ licet in se loquit̄ totā essentiam
patris. quia etia? illa tria sunt in eo. non ta-
men in se alloquit̄ proprietatē patris qua pro-
ducit aliū ex se. Et ideo nō dicitur (sicut nec ex
p̄ductio) generatio. sicut p̄ductio filij. Quā
in patre est omnis veritas et p̄ceptio. in filio
platio. in sp̄s sancto auditio. Iuxta illud
Jobanis. vii. Non em̄ loquet̄ a se ip̄o. sed
que cuius audiet loquet̄. Et h̄ est verum de
locutione interiori. quia exterior sit etia? p̄
operationes sp̄s sancti. Secōdo quā aliquis
cessat dicere verbū. vox eius euascat et de-
sinit esse. Ita si pater cessaret generare ver-
bū suū. desineret tota vniuersitatis machi-
na que p̄ ip̄m subsistit. et est quasi vox eius
Dicit em̄ et facta sunt. s̄m Bre. et Thomā.
Unde ad Hebr. j. Portans omnia verbo
fuitis sue. Quā substantia totius creature
est eterna generatio verbi. Sed diceres.
tū ubi eternaliter generat a p̄te. q̄rue mūd?
nō ē ab eterno. Rūdeo q̄ nō oportet h̄ p̄cedi.
q̄ licet possit esse ubi n̄m sine h̄ q̄d sequat̄
opus. tū nō p̄t esse opus q̄n p̄cedat ubi in
corde. Ita etia? fili? dei potuit generari ab
eterno sine p̄ductōe mūdi. s̄z mūd? nō po-
tuit p̄duci sine ubi dei. Tertio sicut verbū
n̄m nullus est cognitōis sine voce. ita de-
us nō esset a nob̄ cognit? nisi p̄ illā sapien-
tiā filij sui illustraret. et ad cognitōem eius
duccret. Quā ip̄e dicit se m̄grm Joban. iij.
Nos vocatis me magister. Istis p̄missis
videamus de necessitate generatōis hui?
ubi. Et reuera magna necessitas fuit sue ge-
neratōis. Totus em̄ mūdus iste fuit tene-
brosus p̄uersitate. et defectibus ac ignorātia

plen? ita q̄ humanū gen? non cognoscebat
deū. Ita. j. Cognouit bos possessore suū
israel autem me non cognouit. Secundo
non cognoscebat homo statū suū. ij. Loz.
ultimo. An nō cognouistis vos metip̄os.
quia x̄ps ih̄sus in vobis est. nisi forte repro-
bi estis. Secundo nō cognoscebat immi-
nens periculū. Luce. xij. Si cognouissetis
et tu. Venit ergo filius dei per incarnatōz
suā et illuminauit abscondita tenebrarū ha-
rum. ita q̄ homo iam cognoscat creatorem
suū. et eū melius ac feruentius diligit q̄ pri?
Sicut dicit Thomas contra gentiles li-
bro. iij. Unde ap̄tus ad Ephes. quinto.
Eratis aliquādo tenebre. nunc autem lux
in dño. Et. ij. Loz. iij. Nos vero om̄es re-
uelata facie gloriā domini specularantes in
eandē ymaginē transformamur. Secūdo
homo cognoscat statum suū. Unde post in-
carnationē christi homines multum pen-
sant nobilitatē conditionis sue et cōstamina-
re erubescunt. Sicut dicit Augustin? de se
ip̄o. Postq̄ intellexi me sanguine christi re-
demptū nolui membra mea venalia exhibe-
re. Tertio cognoscat homo imminēs pe-
riculū. Sic em̄ ab ip̄o dicitū est. quia malū
idunt in supplicij eternū. Mat. xxv. Istā
ergo necessitatē incarnationis x̄pi tangens
euangelista dicit. Erat lux vera que illumi-
nat omnē hominē venientē in hūc mūdū.
Sed diceres. Nōne adhuc multi sunt
in tenebris ignorantie p̄fidie et p̄uersitatis
quomodo ergo illuminat omnē hominem
Respondit Chryf. in omelia hodierna. q̄
quantū est in x̄po illuminat omnē hominē
quia nulli deest. ymo vult om̄es homines
saluos fieri et ad agnitionē suam venire. vt
dicit. j. Thimo. ij. sed multi ponunt obices
peccati ne illuminent. Sicut patet exēplū
de fenestra que si aperitur illuminat do-
mus. Non est tū culpa solis si nō illuminat
p̄ clauas fenestrā. Unde illud intelligitur
s̄m Augu. in lib. Enchiridion de voluntate
antecedente et non cōsequente. Sicut po-
nit etiam Aya exēplū de iudice ciuitatē.
qui om̄es vult saluos esse in vita eoz. q̄n-
tum in ip̄o est saluo ordine iusticie. Propt̄
quod euangelista b̄n dicit. ostendens istū
defectū cognitōis. In mundo erat. et mun-
dus p̄ ip̄m fact? est. et mūdus eū nō cognouit.
Quasi diceret. iste defect? nō ē ab essen-
tia ubi. q̄ in mūdō erat p̄ essentia potentia

2 pſentia nec ex inuisibilitate ſua. quia fecit
 op⁹ ſua ita euident⁹ q⁹ euidentia ſua creatorē
 declararet. Sap. xij. A magnitudie crea-
 ture potat creator intueri. Roz. Inuisibi-
 lia dei zc. Quo ad h⁹ dic⁹ Job. j. Et mūd⁹ p
 ipm fact⁹ e. ſc3 vt in ipſo lux manifeſtaretur
 ſic artificii i artificio. Un aut ſit defect⁹
 cognitōis hmoi ſubdit. mūdus eū nō cog-
 nouit. Qd intelligit⁹ duob⁹ modis. ſc3 pmo
 fm naturaz. qz licet hō ſciat pdicta auxilia
 nō hūana vtute impendi. tñ hō deficiens
 eſt in ſe ab hac cognitōe ſc3 a q⁹ huiusmo-
 di auxiliū impendat. Job. xxxij. Unuſq⁹
 q⁹ inuict⁹ eū. pcul. Scdm etiā culpā nō cog-
 nouit eū mūdus. i. amatores mūdi inoz-
 dinati. Quia fm Augu. amor mūdi maxie
 retrahit a cognitōe dei. eo q⁹ fm Jacobum
 in canonica. inimicū dei pſtituit. Et q⁹ infe-
 ro q⁹ falſa eſt locutio mūdanoz hoim inoz-
 dinate amantiū q⁹ ſcūq⁹ creatas. dicentiū ſe
 cognoscere deū. Patet qz fm Thomā ſup
 Job Qui nō diligit deū non p⁹ eū cogno-
 ſcere. j. Loz. ij. Animalis hō nō p⁹ ipſe que
 dei ſunt. Et his oib⁹ ſcdo infero triplice
 fuiſſe cām incarnatiōis ſbi dei. Prima eſt
 hūane naſc pueritas. q⁹ ex ſua malicia iam
 obtenebrata erat vicioz zignoz. atie obſcu-
 ritate. Un qz tenebre hāc lucē nō poterant
 pphēdere venit i carnē de⁹. vt tenebre poſ-
 ſent lucere. i. ad cognitōez eius pertingere
 Iſa. ix. Populus q⁹ habitabat in tenebris
 vidit lucē magnā. Scdo ppter inſufficiē-
 tiā pphetici testimoniū. Venerāt em pphete
 venerat Jobānes. ſz ſufficiēter illuminare
 nō poterāt. qz non erat ille lux. Un neceſſe
 erat vt poſt pphetaz vaticiniū. poſt Jobis
 aduentū lux ipa veniret. z ſui cognitōez
 mūdo traderet. Hoc eſt qd dicit apoſtol⁹
 Hebr. j. Multipharie mltisq⁹ modis oli-
 3 de⁹ loquēs p⁹ ib⁹ in pphet. nouiſſime dieb⁹
 iſtis locut⁹ eſt nob in filio. Tertio ppter crea-
 turaz defectū. Nam create erāt inſufficiē-
 tes ducere in cognitōem creatoris. Unde
 mundus p ipm factus eſt. et mundus eum
 non cognouit. Et ideo neceſſe fuit vt ipſe
 creator p carnem in mundum veniret et ſe
 ipm notū faceret. Et hodie verificat illud
 quod dicit apoſtolus. i. Coz. j. Nam quia
 in dei ſapientia nō cognouit mūdus p ſa-
 pientia deū. placuit deo p ſtultitiā predica-
 tionis ſaluos facere credentes.

Appl. 2. ad rom. 1. 20. 21. 22. 23.

Dixi ſecundo q⁹ in verbis
 gelista bea⁹ Johannes deſcribit generati-
 onis ſbi diuini vtilitate. in eo qd dicit In p-
 pria venit. z ſui eū non receperūt. Quorū
 aut receperunt eū dedit eis poteſtatem fi-
 lios dei fieri his qui credit in nomine eius
 Ecce vtilitas coſecuta ex incarnatiōe verbi
 diuini. In qua attendam⁹ magnā dei libe-
 ralitate. quia ampliorē fecit ſolutionem
 q⁹ faceret pmiſſionē. Nam pmiſſio facta fu-
 it ſolū ſuis. i. iudeis Iſa. lxxij. Domin⁹ p-
 gifer noſter. ſed ſolutio nō ſolum ſuis
 facta. ſed quorūq⁹ receperūt eum. i. omnib⁹
 in eum credentibus. Romanoz. xv. Dico
 ſp⁹ m miltz hui⁹ generationis ad imple-
 das pmiſſiones patrū. gentes autē ſuper
 miſericordia honorare deum. quia miſeri-
 cordie ſunt recepte. Unde Acru. x. dicit.
 Q⁹ in nationes grā xpi diſfuſa eſt. quia nō
 ſolum liberis ſed etiā ſeruis. non ſolū ma-
 ſculis ſed etiā feminis. Col. iij. In chriſto
 ihu non eſt maſculus neq⁹ femina. Ponit
 autē fructū hui⁹ generationis. quia dedit
 eis poteſtate filios dei fieri. Ecce fructus
 magnitudo. qz p h⁹ homines ſunt filij dei
 Gal. iij. Viſit⁹ de⁹ filium ſuū natū ex mu-
 liere. factum zc. vt ad optōem filioz recipe-
 remus. Circa quod nota q⁹ hoies ſunt
 tripliciter filij dei ſm triplice aſſimilatiōem
 ad deū. Primo em p inſuſione grē dei qui
 cūq⁹ habet grām gratū facientē effici⁹ fili⁹
 dei. Roz. viij. Accepisti ſp⁹ in q⁹ dama-
 mus abba pater. ad Gal. iij. Qui eſt filij
 dei miſit de⁹ filiū ſuū. Scdo aſſimilat⁹ deo
 p opez pfectōem. Un quicūq⁹ opat opera
 iuſticie eſt ſilus dei Math. v. Diligite in-
 micos et bene facite his vt filij p⁹is veſtri
 ſitis. Tertio aſſimilat⁹ deo ppter glē adepti-
 onē. et quantū ad animā p lumen glorie. j.
 Joban. iij. Lum apparuerit ſimiles ei eri-
 mus. et quantū ad corpus Philippi iij.
 Reformabit corpus humilitatis noſtre.
 Sed diceret. quō hoc eſt verū. Si em
 dedit de⁹ hominib⁹ hanc poteſtatez filios
 dei fieri. ergo in poteſtate noſtra eſt habe-
 re grām inſuſionis p quaz ſumus filij dei.
 Ad quod reſpondet fm Thomā. Q⁹ in da-
 tione gratie requirit⁹ in adultis conſenſus
 liberi arbitrij ad iuſtificationē. Un quia
 hoc eſt in poteſtate hominis vt pſentiat vt
 nō pſentiat. p h⁹ dedit ei poteſtate. ſc3 ſuſci-

De nativitate christi

piendi grām se pparando. de^o aut pncipali
ter dat grām infundēdo z hoibz pponēdo.
Sic em ille q̄ facit libz z p̄pōit homini ad
legendū d̄z dare p̄tātē ad legendū. ita fecit
xp̄us p̄ quē grā facta est. vt d̄z **Joh. i.** Quia
opar^o est salutē i medio terre. dedit nob̄ po
testatē filios dei fieri. p̄ grē susceptōz. **Sz**
q̄ h̄ nō sufficit cū etiā libez arbitriū idige
at ad h̄ vt moueat ad grē susceptōz auxilio
grē diuine nō q̄dem habitual̄ sz mouētis.
Tren. vi. Cōuerte nos dñe z p̄uertemur
Et hec motio vocat̄ vocatio interior. **Roz.**
vi. Quos vocauit. scz in castigādo ad p̄se
nendū grē. hos iustificauit grām infundē
do. Quia p̄o p̄ h̄c grām hō h̄z p̄tātē cō
seruādū se in diuina filiatiōe. **J. Joh. ultimo**
M̄tis q̄ nat^o est ex deo nō peccat. sed gene
ratio dei q̄ generamur i filios dei p̄seruat
cū. Sic q̄ dedit nob̄ filios dei fieri p̄ grāz
gratū facientē p̄ opey p̄fectōem. z p̄ glorie
adeptōem. z h̄ pparādo mouēdo z p̄seruā
do grām. **Sz** h̄a vtilitas incarnationis
fuit redemptio n̄ra. Nam sic dicit **Aug.** in
sermone natiuitat̄. Adam nisi cecidisset xp̄s
ad nos nō venisset. Cui p̄sonat illud apli.
Fidelis sermo q̄ xp̄s ihs venit in hūc mun
dū p̄ctōres saluos facere. **Sup** quo dicit
Aug. Nulla causa veniendi xp̄m nisi pec
catores saluos facere. Tolle morbos. tol
le vulnera. z nulla erit causa medicine. **Et**
Luce. xii. d̄z. Venit em filius homis que
rere z saluū facere qd̄ pierat. **Et** quo seq̄t̄
q̄ si Adam nō peccasset xp̄s non venisset.
quantū ad illū finē. vt p̄ mortē redemptōz
faceret. **Nat^o tñ** fuisse p̄pter p̄fectōem vni
uersū. q̄ in h̄ p̄sistit vt finis iungat̄ suo p̄n
cipio. nature nāq̄ p̄fectio fuit finis incar
nationis. **Tertia** causa z vtilitas incar
nationis fuit p̄fectio beatitudis eterne. **Nā**
nō solū habem^o p̄ eam redemptōez a pena
infernī. sz p̄fectōem abundantiorē beatitu
dinis. **Iuxta** illud. **Ego** veni vt vitā habe
ant et abundant^o habeant. **Unde** dicitur.
Apud dñm misericōia. z copiosa apud eū re
demptio. **Si** em xp̄s nō fuisset incarnat^o.
aut homo nō peccasset. aut p̄ aliū redēpt^o
fuisset. humana natura in statu glorie dese
cisset a quadā magna gloria. quā habet p̄
incarnatōez xp̄i. scz a visione humanitatis
xp̄i. p̄ quā om̄s sensus nostri exteriorē re
ficiem^o. **Iuxta** illud **Joh. i.** Ingredientur
z egredient^o. supple. electi. z pascua inueniēt.

Sz em **Aug.** q̄ntū ad gaudiū corporis.
id est ex corpe xp̄i. z gaudiū aie ex diuinita
te xp̄i. **Unde** **Aug.** in libro **Lur** q̄n̄ z q̄no
de^o homo. ca. iiii. dicit. Deniq̄ genus **Ade**
nō mediocriter gaudebit. qz p̄ tali culpa fe
licia p̄moz parentū talē p̄meruit h̄z redem
ptiōne. qz multa maiora z cariora contulit
hominibz q̄ p̄ Adam si nō peccasset conse
ciuri essent. **Quippe** Adam solūmodo an
gelis coequādus erat nō p̄ficiendus. **Sz**
modo grā redemptōis erat n̄ra sup ange
los eleuata est. Nam diuinitati vnita. sicut
deus et dñs dominat̄ angelis z hominibz
Adhuc aliquid maius per ip̄sum speran
tes q̄ p̄ Adam p̄mū habuissent. scz famili
arius diuinitatis dulcedinē gustare. quia
caro illa vnita est cū diuinitate. quā sancti ha
bebunt eternaliter p̄ntez. **Hec** **Augustin^o**

Dixi tertio q̄ in v̄bis p̄missis
themas describit
euāgelista generatōis xp̄i modū z qualita
tem dicens. **Verbū** caro factū est. i. de^o fact^o
est homo. **Circa** qd̄ sciendū q̄ h̄ quidā ma
le intelligētes sumpserūt occasionē errorz.
dicentes. **Verbū** ita caro factū est. ac si ip̄z
vel aliquid eius sit in carnē p̄uersum. sicut
cum farina fit panis. aer ignis. **Et** hic fuit
Eutices q̄ posuit cōmixonē naturarū in
xp̄o. dicens in eo tñ fuisse dei z non hois
naturā. **Sed** h̄ est falsissimū z stultissimū.
qz ex q̄ vt dicit h̄ euāgelista. **Verbū** erat
deus. **Deus** autē est immutabilis. vt dicit
Malachie. iij. Ego deus z nō mutoz. **Nū**
nullo mō p̄t esse q̄ in aliā naturā p̄uertat̄.
Est ḡ sensus. **Verbū** caro factū est. i. v̄bz
carnem assumpsit. non q̄ ip̄m v̄bū caro sit.
sic si dicim^o. homo factus est albus. nō q̄
ip̄e sit ip̄a albedo. sed q̄ albedinē assūpsit.
Assumpsit aut nō solū carnez. sz etiā carnē
animatā. licet h̄ nō exp̄mat̄. **Unde** **Arrius**
dixit ip̄m assumpsisse carnē sine aia. dicens
diuinitatē esse loco aie. qd̄ tñ falsum est. q̄
xp̄s solus faret se h̄z animaz **Matth. xxvj**
Tristis est aia mea. **Item.** **Lepit** federe et
mestus esse. **Due** sunt passionēs aie. **Itēz**
qz diuinitas nō p̄t esse forma. sicut nec an
gelus vniri corpi p̄ modū forme. cum p̄m
suā naturā a corpe sit separat^o. **Item** si nō
assumpsisset carnē animatā. nec p̄ p̄sequēs
carnē veram. quia caro sine anima non est
caro nisi equiuoce. quia dicit̄ cadaver po

tius q̄ caro. Nec assumpsit aliā aīaz q̄ hūa
 nā. sicut Apollinaris finxit dices. tū aīaz
 sensitivā z nō rōnalem assumpsisse. quia si
 sic. tunc nō reparasset animā rōnalem ex q̄ eā
 nō assumpsit. qz ad hūānā naturam as-
 sumpsit vt eam repararet. z sic null' fruct'
 ex incarnatōe eius puenisset. Sed dice-
 res. quare h nō determinat euāgelista solū
 de carne faciēs mentionē. Rūdeo ppe q̄tu-
 or. Primo ppter manicheos q̄ dicūt xp̄um
 carnē fantastica assumpsisse z non veram.
 dicentes nō decuisse eum assumere veram
 carnē tāq̄ dyaboli creaturā. Et ideo euā-
 gelista facit de carne mentionē. Secundo
 ad demonstrandū erga nos dei magnitu-
 dinē pietatis z benignitatis. Si em mag-
 nū pietatis signū fuisse si deus assumpsit
 animā rōnalem tāq̄ mag' pformem di-
 uinitati. multo maioris pietatis est signū
 assumere carnē. q̄ omnino elongata est a sim-
 plicitate deitatis. qd est inestimabile signū
 pietatis. fm quod dicit ap̄ls. j. ad Thimo.
 iij. Magnū pietatis sacramentū quod ma-
 nifestatū est in carne. Tertio ad demonstrā-
 dum veritatē et singularitatem vnionis in
 xp̄o. Alijs em hominib' sanctis vnū deus
 quantū ad animā solū. sicut dicitur Sap.
 viij. Per nationes in anias sanctas se tras-
 fert. Amicos dei et p̄betas constituit. Sz
 qz verbū dei vniretur carni. hoc est singu-
 lare in xp̄o. fm illud Psalmi. Singulari-
 ter sum ego Job. xviij. Non adequabitur
 ei q̄nū. Quarto ad insinuandam congrui-
 tatē humane reparatōis. Homo em p car-
 nem infirmabā. Et ideo euāgelista vo-
 lens aduentū verbi congruū esse repara-
 tioni nostre. mentionē specialiter de carne
 fecit vt ostenderet qz caro infirma p carnē
 verbi reparata fuit. Et hoc est quod apo-
 stolus dicit Romanoz. viij. Nam qd ip̄o-
 sibile erat legi in qua infirmabā p carnem
 deus filiū suū mittens in similitudinē car-
 nis peccati. de peccato damnauit peccatū.
 Et his omnib' patet iste articulus fidei.
 qz dei filius vnuit sibi naturā humanam.
 id est. carnē et animā rōnalem. ex quib'
 cōstat vnū suppositū et vna p̄sona. sicut et
 anima et corpore factus est vn' homo. Ita
 qz mox vt caro illa ope spū sancti sanctifi-
 cata z a reliqua carne separata fuit. verbū
 deo cū aīa vniret. Sed tū mebroz illius
 dñici corpis distinctio. in ip̄o momento cō-

ceptionis et vnionis dei et hominis adeo
 erat parua vt hūano visui vix posset sabij-
 ci. Dieb' tū quadraginta pfecta est z nota-
 bilis effecta. fm Augu. sup illud Joban. ij.
 Quadraginta sex annis edificatū est h' tem-
 plū. Hoc est mgf in. iij. sniaz. dū tunc. iij. no-
 tar. zc.

De nativitate Christi. III Sermo X

Nat' est nobis sal-
 uator mūdi. Luce. ij. Cum natiui-
 tas xp̄i p angelum pastorib' sit an-
 nūciata. nemo dubitet qz ip̄a sit in oculis
 hominū mirabilior ceteris. et prestantior
 vniuersis. eo qz angeli nō cōstueuerant soli-
 ta z cōsuetā ac fm cursum nature cōtingē-
 tia. sed rara z insolita ac supra cursum na-
 ture occurrentia nūciare. Ideo apparet qz
 natiuitas xp̄i multum est mirabilis. **A**
 Legim' em triplicē natiuitatē. Prima
 natiuitas est vituperabilis. z est natiuitas
 humana. que est vilis et immūda. z p cōse-
 quēs miserabilis. Ideo Job. xv. dr. Quis
 est homo qui immaculat' appareat nat' de
 muliere. Sap. viij. In ventre matris mee
 figuratus sum caro. decem mensū tempe
 coagulatus sum in sanguine. Itē obnoxa
 peccato. Ephe. ij. Nascimur filij ire. Sto.
 In hac ira nascitur omnis homo. Item pe-
 nalis et miserrima. Job. xiiij. Homo nat'
 de muliere. Item p̄cupiscētia fomitis in-
 flāmata. Jacobi. iij. Inflāmat rotam nati-
 uitatis nostre. Item tenebris ignorantie
 inuoluta. Job. ij. Pereat dies illa in qua
 natus sum. Noctem illam tenebrosus tur-
 bo possideat. Iesus vidit hominē a natiui-
 tate cecū. Item transitoria et instructuosa.
 Sapientie. v. Quid nobis profuit supbia
 Secūda est cōmendabilis natiuitas gra-
 tie. et ratione cause z rōne effectus. Causa
 est fides. ratio in effectu. j. Job. v. Omnis
 q̄ credit qm̄ ihs est xp̄us ex deo natus est.
 Job. j. Dedit eis potestatem. zc. qui ex deo
 nati sunt. Charitas vero in affectu. Omnis
 qui diligit fr̄em suū ex deo est. j. Job. iij.
 Item iusticia operū in effectu. j. Joban. ij.
 Omnis qui facit iusticiam ex deo natus est
 Effectus huius natiuitatis spū alio est tri-
 plex. Primo peccatum fugat. j. Joban. iij.
 Omnis qui natus est ex deo non peccat.
 Item vincit mundū. j. Job. v. Qm̄e quod

De sancto Johanne euangelista

ex deo natū est vincit mundū. Item dicit ad regnū. **Joh. iij.** Nisi q̄s renatus fuerit. **Ecce** rario natiuitas culpe facit cecum ad eligendū **Joh. ii.** Quis peccauit h̄ cecus aut parentes ei? **Indignū** ad docendū. **Joh. ii.** In peccatis natus es totus. et tu doces nos. **Infirmū** ad bene operandū. **Joh. iij.** Quod natum est ex carne caro est. **Tertia** natiuitas est mirabilis. et est natiuitas diuina. et h̄ p̄pter multa. quia ibi nascit̄ caro sine macula. **In quo puritas** **Matth. j.** Quod in ea natū est. **Jo. dicit iustū** **Diere. xxxij.** Et **Isa. lxiij.** Donec egrediat̄ ut splendor iustitius. Item puer de puella. **In q̄ nouitas.** **Luce. j.** Quā virū nō cognosco. **Isaie. viij.** Ecce ego concipiet. **Diere. xliij.** Porta hec clausa erit. Item de deo femina **In q̄ humilitas.** **Ps.** Homo natus est in ea. **Isaie nono** paruulus natus est nobis. **Matth. ij.** Ubi est q̄ natus est rex. Item fructus de virgula. **In q̄ utilitas.** **Luce. ij.** Annūcio vobis q̄a natus est. **Uere vtiliter natus.** **Primo** q̄a in exemplū humilitatis. **Unde.** paruulus natus **Isa. ix.** Item in testimoniuū fidei. **Johannes. xxiij.** Ego in h̄ natus sum. **Itē i signū dilectionis** **Luce. j.** Per viscera misericordie. **Ruth. iij.** De nuro tua natus est q̄ te diligit. Item in fedus reconciliatōis. **j. Paral. xxiij.** Filius q̄ natus tibi erit vir querissimus. **Ubi in natiuitate ei cantabat angeli Gloria** in excelsis deo. **Et in terra pax** hominibus. Item in officiuū salutis. **Matth. j.** Lū natus esset ihs. i. saluator. **Proph. h̄ Eccl. xliij. dicit.** Nemo natus est in terra q̄lis **Enoch. i.** r̄pus. p̄pter puritatē. nouitatē. humilitatē. et vtilitatē. Ergo fr̄es k̄m̄ natiuitatē hodie i memoria ferentes mereamur puritate et hūilitate puenire vbi ip̄e iam viuūt et regnat in secula seculorū. Amen.

De sancto Johanne euangelista.

Sermo. XI

Ecce est discipulus

Nulle quē diligebat ihs x̄ps. **Joh. xxiij.** Dic videndū est de ser. **Primo** q̄ fuit h̄ dilectionis causa. **Secundo** q̄ fuerūt signa. **Tertio** quō hec dilectio fuit. **Quarto** de differentia dilectionis Petri et Johannis ad x̄pm. **Quinto** de differentia dilectionis x̄pi ad Petrū et ad Johannem. **Sexto** q̄ fuit differentia inter signa x̄pi ad Petrum et Johannem.

De primo dicit **Thomas sup. iij. dist. xxxj.** Quoru or fuerūt cause dilectionis x̄pi ad Johannē. **Prima puritas incorruptōis.** q̄ x̄ps similem diligit **Eccl. xxiij.** Dne aial sile diligit. **Cū sit splendor gl̄ie dei.** **Prover. xxij.** Qui diligit cordis mūdiciā **Sap. vj.** Incorruptio primū deo facit. **Hee mirū.** quia volatilia ad sibi filia pueniūt **Eccl. xxxij.** Pulcra volatilia x̄ps. **Maria. Johannes.** **Lritus** assimilabat se pellicano. ut pater i ps. **Similis factus sum pellicano.** **Et Johannes** aquile. **Maria** ap̄ p̄pter v̄ginitatē parit **Eccl. xj.** Breuis in volatilibus ap̄is. **Itē Johannes** aq̄le. **Ubi Ezech. p̄mo.** **Quartū** aial sile aquile **Apo. iij.** **Secda** causa accelerata puerfio. **Ipe em̄ inter ap̄los citius puerfio est.** q̄ p̄ma vocatiōe q̄d est dō gratum **Tren. iij.** **Bonū** est viro cū portauerit iugū ab adolescētia sua. **Et excellit** Petrū in quatuor. **Primo** q̄ citius puerfio est. quia vnicū vocatōe. **Petrus** autē p̄ **Andream** et p̄ x̄pm. **Secdo** q̄ de maiori genere. sc̄z **regali** et sacerdotali. **Tertio** q̄ in etate florida. q̄n̄ difficillimū est beneuiere. **Quarto** bona maiora reliquit. **Bona** fortune. sc̄lz nauem. retbe. et nature sc̄z parentes. quod nō legit de Petro. **Tertia** causa frequens dilectio ip̄ius ad x̄pm. **Ideo** seruēt̄ fuit dilectus. **j. Joh. iij.** **Non** quasi nos dilectum deū. sc̄z q̄ ip̄e p̄ dilexit nos **Prover. viij.** Ego diligentes me diligo. **Non** q̄ dilectio n̄ra sit causa dilectionis diuine. sed est meritū q̄ x̄ps plus vel sp̄aliter diligit. **Seneca.** Si vis amari ama. **Quarta** causa futura in matris filii adoptio. **Pater** ci plus illū filii diligit quē successorē suū cognoscit. **Fecit** autē x̄ps iohannē fr̄ē suū successorē. **custodē** et thesaurariū suū dicit **Joh. xix.** **Ecce** filius tuus. ecce mater tua. **Petro** s̄o cōmisit eccliam **Matth. xvi.** **Su** per hanc petra r̄. **Patri** animā **Joh. xix.** **In** manū. r̄. **Johanni** matrē. **Joh. xix.** **Ecce** mater. **O** dignissimū thesaurū mater x̄pi. **Uere** et magna fiducia petendus ē iste ap̄lus q̄ etiā matrem christi in cura habet.

De secundo **Due** fuerūt huius dilectionis signa. **Et sunt sex.** **Primū** reuelatio secretorum. **Reuelauit** em̄ sibi de natiuitate et aduentu antix̄pi. **De p̄sumatōe** sc̄li. **Ostendit**